

Міністерство освіти і науки України
Комітет з фізичного виховання і спорту МОН України
Сумська обласна державна адміністрація
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Тартуський університет (Естонія)
Сумський державний університет

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 14–15 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

MODEL EDUKACJI I SOCJALIZACJI W ZAKRESIE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO W POLSCE NA ZASADZIE KONSTRUKTYWIZMU

Skalski D., dr.,
pracownik naukowo-dydaktyczny
*Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu
im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku
Polska
dskalski60@gmail.com*

Na ile model edukacji i socjalizacji w zakresie wychowania fizycznego w Polsce odpowiada zasadzie konstruktywizmu i na ile cechuje go holistyczne podejście do kwestii umysłu i ciała ludzkiego? Poszukiwanie socjologicznych i filozoficznych uzasadnień dla edukacji w zakresie kultury fizycznej wydaje się być ze wszech miar uzasadnione. Wychowanie fizyczne to tylko umownie wyodrębniony element procesu wychowania, a wychowanek jako jednostka poddawana treningowi socjalizacyjnemu powinna być traktowana w sposób holistyczny. „Człowiek (...) żyje obok schematów. Wychowują go nie żadne działy wychowania, ani tym bardziej – przedmioty nauczania, ale sytuacje wychowawcze, których jest nieskończenie wiele. Każda z nich oddziałuje na dziecko wielostronnie i wymaga rozwiązania całościowego” [1, s. 35]. Jak w kontekście powyższego ocenić opisaną powyżej reformę? Wyniki cytowanego badania wskazują, że podejście do zagadnienia nie miało do końca cech, które pozwoliłyby na skonstruowanie narzędzia pozwalającego potraktować socjalizacji fizycznej jako elementu szerszego systemu.

Stworzono dokument zawierający pewne wytyczne, ale oderwany w praktyce od szerszego punktu odniesienia. Reforma w sumie przyczyniła się do swoistej dezintegracji wychowania, a więc wpisała się w zagrożenie, o którym Demel i Skład pisali już w 1986 r. „Dezintegracja wychowania postępowała równoległe z izolacją szkoły od życia. W murach szkolnych pozostały

symbole, a co najwyżej modele rzeczywistości. Tak np. geometria (sztuka pomiaru ziemi) jest w istocie niemałą pracą fizyczną; geografia w pojęciu dosłownym połączona jest z wędrówką i towarzyszącymi jej przeżyciami estetycznymi i poznawczymi.

Każdy z przedmiotów dydaktycznych w pierwotnej swej postaci był częścią autentycznego życia i rozwijał człowieka wszechstronnie. Wciśnięty między katedrę i ławkę szkolną stał się cieniem normalnego procesu poznawania [1, s. 36] i opanowania świata. Dlatego rzecznicy pedagogiki materialistycznej (...) postulowali wychowanie aktywne i realne, wychowanie, które wyzwalałoby pełną reakcję objętą cyklem: poznanie zmysłowe – myśli – działanie. Otóż wychowanie fizyczne operuje sytuacjami, których rozwiązywanie wymaga realizacji wszystkich członów tego cyklu”. Aktywność fizyczna odpowiada za zaspokojenie nie tylko potrzeb natury biologicznej, ale także – i waga tego elementu jest ogromna – natury psychospołecznej. „Realizacja ideału człowieka pełnego, wszechstronnego, ideału będącego trwałym dorobkiem tradycji europejskiej kultury, ideału przyjętego współcześnie przez dominujące nurty antropologii filozoficznej (...) wymaga dbałości o względy hedonistyczne i pełną ekspresję osobowości” [2, s. 147].

Istota ludzka postrzegana jest w swoich środowiskach społecznych poprzez pryzmat jej stosunku do własnej grupy, tworzonych przez tą grupę norm i wzorów oraz wartości, a także poprzez umiejętność korzystania z wytworów kultury i samodzielnego ich tworzenia. Każdy z nas przystępując do ocen na temat drugiego człowieka – co jest oczywiście procesem nieuniknionym we wzajemnych interakcjach – dokonuje tych ocen na podstawie obiektywnych faktów i subiektywnych przekonań. Ocenie zaś podlegają zarówno fizyczność, jak i umysłowość jednostki. Człowiek w takim rozumieniu jest całością biokulturową. „Interdyscyplinarny charakter wiedzy o kulturze fizycznej, poszukującej swoich fundamentów w naukach

biologicznych, medycznych, humanistycznych oraz praktyczno – technicznych nie ulega już dziś wątpliwości” [2, s. 151].

Życie w warunkach współczesnej cywilizacji eliminuje użytkową aktywność fizyczną, co prowadzi do niebezpiecznych zagrożeń dla zdrowia i życia.

Ludzie nie zawsze zdają sobie z tego sprawę, a często lekceważą rekomendacje i nawoływania specjalistów do wyrównania niedoboru ruchu w wolnym czasie, którego zasoby zwiększają się. Społeczeństwo nasze cechuje mało aktywny styl wypoczynku, rekreacja ruchowa uprawiana jest okazjonalnie i nieregularnie, a nikt już dzisiaj nie ma wątpliwości, że stanowi ona ważny element zdrowego stylu życia, zapobiega ujemnym skutkom cywilizacji. Systematyczna aktywność ruchowa jest ważna zarówno w profilaktyce chorób, ich leczeniu jak również w kreacji zdrowia.

Bibliografia:

1. Demel M., Skład A., (1986), Teoria wychowania fizycznego, PWN, Warszawa
2. Krawczyk Z., (1978), Studia z filozofii i socjologii kultury fizycznej, Sport i Turystyka, Warszawa